

Työterveyshuoltoon pätevä moniammatillinen (15 op) koulutus

OPINTO-OPAS

YHTEYSTIEDOT

Työterveyslaitos
PL 40
00032 TYÖTERVEYS LAITOS

Puhelin: 030 4741 (vaihde) Sähköposti: etunimi.sukunimi@ttl.fi

Työterveyshuoltoon päteväittävä moniammatillinen (15 op) koulutus

Tuotepäällikkö Marja-Leena Haavisto

Helsinki

Käyntiosoite: Topeliuksenkatu 41 b, 00250 Helsinki

Postiosoite: PL 40, 00032 TYÖTERVEYS LAITOS

Erytisyasiantuntija Mirja Niinen

Erytisyasiantuntija Helena Nyman

Erytisyasiantuntija Susanna Syynimaa

Erytisyasiantuntija Elina Virtanen

Kuopio

Käyntiosoite: Tutkimuskeskus Neulanen Neulaniementie 4, 70210 Kuopio

Postiosoite: 70032 TYÖTERVEYS LAITOS

Erytisyasiantuntija Mervi Niippa

Oulu

Käyntiosoite: Kastellin tutkimuskeskus Aapistie 1, 90220 Oulu

Postiosoite: Työterveyslaitos, 90032 TYÖTERVEYS LAITOS

Erytisyasiantuntija Mervi Niippa

Tampere

Käyntiosoite: Technopolis Yliopistonrinne Kalevantie 2, 33100 Tampere

Postiosoite: 33032 TYÖTERVEYS LAITOS

Erytisyasiantuntija Sirpa Ahonen

Sisällysluettelo

Sisällysluettelo	3
Koulutuksen tarkoitus.....	4
Koulutukseen hakeutuminen	4
Koulutuksen hinta.....	4
Koulutuksen laajuus ja toteutus.....	4
Koulutuksen rakenne ja osaamisvaatimukset.....	4
Tehtävien ja harjoitusten arviointi.....	5
Oppimateriaali	5
Opintojen ohjaus	6
Koulutuksen hyväksytyt suorittaminen.....	6
Todistus	6
Turvallisuus.....	6
Kirjallisuus- ja lainsäädäntöluettelo.....	6
1.1 Työterveyshuollon koulutuksen keskeinen kirjallisuus.....	7
1.1.1 Kirjallisuus lääkäreille ja terveydenhoitajille	7
1.1.2 Kirjallisuus fysioterapeuteille.....	7
1.1.3 Kirjallisuus psykologeille	7
1.2 Työterveyshuollon koulutuksen keskeistä lainsäädäntöä	8

Koulutuksen tarkoitus

Työterveyshuoltoon pätevä moniammatillinen koulutus on lääkäreille, terveydenhoitajille, fysioterapeuteille ja psykologeille tarkoitettu koulutus, joka antaa työterveyshuoltolain (1383/2001) ja valtioneuvoston asetuksen (708/2013) mukaisen pätevyiden toimia työterveyshuollossa.

Koulutukseen hakeutuminen

Koulutuksia järjestetään Työterveyslaitoksen aluetoimipisteissä Helsingissä, Kuopiossa, Oulussa ja Tampereella, ja niihin haetaan [Työterveyslaitoksen Koulutuskalenterin](#) kautta, josta ilmenevät myös hakuajat. Täytä ja lähetä valitsemasi koulutuksen sähköinen hakulomake koulutuskalenterin kautta määräajassa. Jokaiseen avoimena olevaan koulutukseen haetaan erillisellä hakulomakkeella. Saat hakulomakkeen jätettyäsi automaattisen vahvistusviestin, että tiedot on onnistuneesti vastaanotettu.

Pohjakoulutusvaatimus on ko. terveydenhuollon ammattihenkilön tutkinto, joka tarkistetaan ennen valintaa Valviran Terhikki-rekisteristä. Koulutukseen valinta ei edellytä työskentelyä työterveyshuollossa, mutta työkokemusta työterveyshuollosta käytetään valintakriteerinä, jos hakijoita on enemmän kuin opiskelupaikkoja. Samoin huomioidaan moniammatillisten ryhmien riittävä edustus.

Koulutuksessa edellytetään, että osallistuja osaa sekä suullisesti että kirjallisesti tulkita, soveltaa ja tuottaa suomen/ruotsin kielellä asiantuntijatekstiä työterveyshuollon terminologiaa käyttäen.

Koulutuksen hinta

Koulutuksen hinta vahvistetaan vuosittain ja on nähtävissä Työterveyslaitoksen

[Työterveyshuollon pätevä koulutus](#) -sivulla (www.ttl.fi) kohdassa: Hae koulutukseen – Työterveyshuoltoon pätevä moniammatillinen koulutus, paikkakunta.

Koulutus laskutetaan 1. lähijakson jälkeen. Hinta sisältää opetuksen, materiaalit sekä lähijaksojen ohjelman mukaiset kahvitarjoilut.

Koulutuksen laajuus ja toteutus

Koulutuksen laajuus on 15 opintopistettä, joka vastaa 405 h työskentelyä, joka koostuu

- pääosin omatoimisesta ja pienryhmässä tehtävästä etä- ja verkko-opiskelusta
- lähi/etäkoulutuksesta, yhteensä 14 päivää viidessä eri jaksossa

Koulutus on monimuoto-opiskelua ja sisältää sekä yksin että moniammatillisessa pienryhmässä ja ammatillisessa ryhmässä suoritettavia harjoituksia ja tehtäviä. Koulutusjaksojen ulkopuolella etätyöskentelyyn sekä itsenäisesti että pienryhmässä tulee varata vähintään 10 tuntia viikossa.

Verkko-oppimisympäristönä on Moodle. Se avautuu noin neljä viikkoa ennen ensimmäistä lähijaksoa, jolloin ohjeet ja tietoa ensimmäistä etätehtävistä lähetetään osallistujille sähköpostitse.

Koulutusjaksojen aikataulu: Koulutusjaksot toteutuvat klo 8–17 välillä. Koulutuspäivien tarkempi aikataulu julkaistaan Moodlessa.

Koulutuksen rakenne ja osaamisvaatimukset

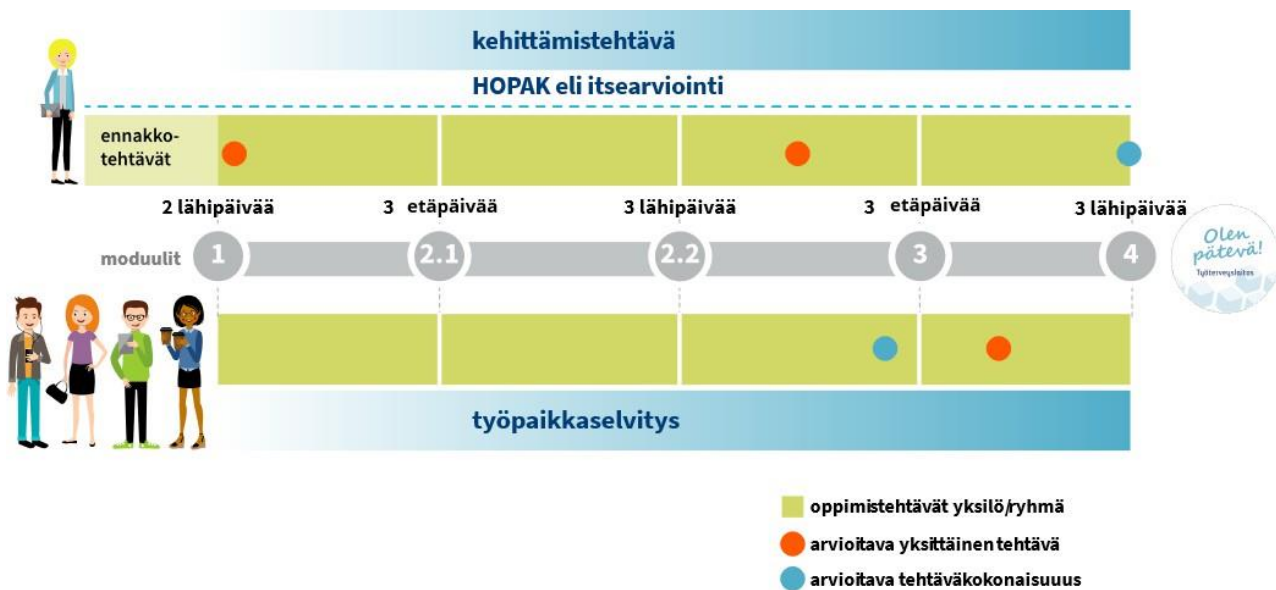
Koulutuksessa huomioidaan kunkin ammattihenkilön ja asiantuntijan aikaisemmin suorittaman perustutkinnon osaaminen ja koulutuksessa hyödynnetään aikaisempia kokemuksia ja toimintaa.

KOULUTUS ON JAETTU OPINTOKOKONAISUUKSIIN, MODUULEIHIN

- Moduuli 1 Työterveyshuollon toimintaympäristö- ja työelämäosaaminen (2 op)
- Moduuli 2 Työn terveysvaarojen ja -haittojen sekä kuormitustekijöiden ja voimavarojen tunnistamis- ja arviointiosaaminen (5 op)
- Moduuli 3 Terveiden sekä työ- ja toimintakyvyn ylläpitämisen ja edistämisen osaaminen (5 op)
- Moduuli 4 Työterveystoiminnan arviointi- ja kehittämisosaaminen (3 op)

Lähtökohtana on hyvä työterveyshuoltokäytäntö. Koko koulutuksen läpi kulkevia teemoja ovat työterveystoimintaan liittyvä lainsäädäntö, asiakaslähtöisyys, moniammatillisuus, työterveys- yhteistyö, etiikka, tietosuojaja laatu.

KOULUTUKSEN OPIIPOLKU

Tutkintojen ja muun osaamisen kansallinen viitekehys rakentuu eurooppalaisen tutkintojen viitekehysten (EQF, European Qualifications Framework) pohjalle. Työterveyshuoltoon pätevä koulutuksen osaamisvaatimukset vastaavat pääosin EQF tasoa 6.

Tarkempi kuvaus osaamisvaatimuksista ja koulutuksen sisällöstä löytyy opetussuunnitelmasta, joka on Moodlella ja Työterveyslaitoksen verkkosivuilla.

Tehtävien ja harjoitusten arviointi

Kaikki koulutukseen kuuluvat tehtävät tulee suorittaa hyväksytysti.

Jokaisessa moduulissa on lisäksi arvioitava tehtävä (yksilö- tai pienryhmätehtävä), arviointi on asteikolla: hyväksytty/korjaa.

Oppimateriaali

Oppimateriaalina käytetään lukutehtävissä kirjallisuutta (lista opinto-oppaan lopussa ja Moodlessa), jonka saatavuus on hyvä varmistaa ennen kyseisen moduulin alkamista. Lisäksi käytetään erilaisia luentoaineistoja ja verkkoaineistoja, jotka ovat Moodlessa.

Koulutusmateriaalit ovat saatavilla koulutuksen aikana sekä yhden kuukauden ajan koulutuksen päättymisen jälkeen. Materiaalit on tarkoitettu henkilökohtaiseen käyttöön. Ne voi tallentaa ja/tai tulostaa itselleen. Niiden avulla saa jakaa oppimaansa tietoa omassa organisaatiossaan.

Luentomateriaalien lainaaminen ilman lähteen mainitsemista sekä kaikki kaupallinen käyttö on kiellettyä. Kaikki lain mukaan siirrettävissä olevat immateriaalioikeudet koulutukseen sisältyviin videoihin kuuluvat Työterveyslaitokselle. Koulutukseen sisältyvien videoiden tai niiden osien luvaton esittäminen, jakelu tai kopioiminen on kielletty.

Opintojen ohjaus

Opintojen ohjausta on koulutusjaksoilla sekä Moodlen kautta ja tarvittaessa henkilökohtaisesti.

Koulutuksen hyväksytty suorittaminen

Koulutuksen hyväksytty suorittaminen edellyttää

- osallistumista koulutuspäiviin ja etätyöskentelyyn
- harjoitusten ja tehtävien hyväksyttyä suorittamista.

Mahdollisten poissaolojen korvaamisesta sovitaan erikseen koulutuksen johtajan kanssa. Koulutus tulee suorittaa noin kahden vuoden kuluessa aloituksesta.

Todistus

Koulutuksen suorittamisesta annetaan suomen-, ruotsin- tai englanninkielinen todistus.

Turvallisuus

Ensimmäisellä lähikoulutusjaksolla käydään läpi koulutuspaikan turvallisuuteen liittyvät asiat.

Työterveyslaitoksella on yleinen vastuuvakuutus sellaisten vahinkojen varalle, jotka johtuvat Työterveyslaitoksen toiminnasta tai laiminlyönnistä. On suositeltavaa, että opiskelijoilla itsellään on voimassa oleva tapaturmavakuutus.

Koulutukseen osallistumisen vahvistuksen yhteydessä osallistujat sitoutuvat pitämään salassa koulutuksen aikana saamansa luottamukselliset tiedot.

Kirjallisuus- ja lainsäädäntöluettelo

-mahdolliset muutokset ovat ajantasaisesti koulutuksen Moodle-oppimisympäristössä

Työterveyshuollon koulutuksen keskeinen kirjallisuus

Uitti Jukka (toim.) 2014. Hyvä työterveyshuoltokäytäntö. Työterveyslaitos, Sosiaali- ja terveysministeriö.

Martimo K-P., Antti-Poika M., Uitti J. (toim.) 2010. Työstä terveyttä. Työterveyslaitos ja Duodecim.

Karvala K., Leino T., Oksa P., Santonen T., Sainio M., Latvala J., Uitti J., (toim.) 2019. Altistelähtöinen työterveysseuranta. Työterveyslaitos, Duodecim.

[Valtioneuvoston periaatepäätös Työterveys 2025 – yhteistyöllä työkykyä ja terveyttä](#), Helsinki, 2017. Sosiaali- ja terveysministeriön julkaisuja 2017:1.

Kirjallisuus lääkäreille ja terveydenhoitajille

Työhygieniä (ladattavissa ilmaiseksi pdf:nä Työturvallisuuskeskuksen sivuilta.)

([Työhygieniä. Kemialliset biologiset ja fyysiset häiritteet.pdf](#) (ttk.fi))

Fysikaalinen työhygieniä

- **Tärinä** <https://op.europa.eu/fi/publication-detail/-/publication/3f9392ff-8975-4139-9ea2-5b168a334664>
- **Melu** <https://op.europa.eu/fi/publication-detail/-/publication/966d34a0-a10f-4d93-9672-d314438234d6>
- **Optinen säteily** <https://op.europa.eu/fi/publication-detail/-/publication/556b55ab-5d1a-4119-8c5a-5be4fd845b68/language-fi/format-PDF/source-search>
- **Sähkömagneettiset kentät** <https://op.europa.eu/fi/publication-detail/-/publication/c6440d35-8775-11e5-b8b7-01aa75ed71a1/language-fi/format-PDF/source-search>

Kemiallinen työhygieniä:

- Kemikaalit ja työ: selvitys työympäristön kemikaaliriskeistä, Työterveyslaitos 2005, 318 s. Ladattavissa Julkariasta pdf-muodossa. <https://www.julkari.fi/handle/10024/131976>
- Kemiallisista altisteista on tietoa Kemikaalit ja työ -altistumistietosivuilla <https://www.ttl.fi/kemikaalit-ja-tyo/>
- Kai Savolainen: Nanotekniikan lupaukset, Työterveyslaitos 2016, 251 s. Ainakin kappaleet: III Altistuminen ja terveysvaikutukset sekä IV Riskien valvonta ja hallinta, yhteensä noin 90 s.

Uitti J. & Taskinen H. 2011. Työperäiset sairaudet. Työterveyslaitos.

Kirjallisuus fysioterapeuteille

[Työfysioterapian ja työterveyspsykologian hyvät käytännöt -verkko-opas – Työterveyslaitos \(ttl.fi\) 2018](#)

Launis M. & Lehtelä J. (toim.) 2011. Ergonomia. Työterveyslaitos. Löytyy myös sähköisenä:

<http://www.julkari.fi/handle/10024/136841>

TOIMIA-tietokanta. [TOIMIA-tietokanta - Duodecim \(terveysportti.fi\)](#)

Ihminen työn ja työympäristön suunnittelussa. Käsikirja ennakoivaan työn ja työympäristön suunnitteluun.

2021. Sosiaali- ja terveysministeriö / Sitowise Oy. [Uusi käsikirja työympäristön vuorovaikutteiseen suunnitteluun - Sosiaali- ja terveysministeriö \(stm.fi\)](#)

Kirjallisuus psykologeille

Ahola Kirsi, Kivistö Sirkku, Vartia Maarit (toim.) 2006. Työterveyspsykologia. Työterveyslaitos. Ahola Kirsi 2011. Tue työkykyä – käsikirja esimiestyöhön. Työterveyslaitos.

Kallio Eila ja Kivistö Sirkku 2013. Mieli työssä. Työterveyslaitos.

Mäkikangas Anne, Mauno Saija, Feldt Taru (toim.) 2017. Tykkää työstä. Työhyvinvoinnin psykologiset perusteet. PS-Kustannus.

Toppinen-Tanner, S. & Ahola, K. (toim.) 2012. [Kaikkea stressistä](#). Työterveyslaitos.

[Työfysioterapian ja työterveyspsykologian hyvät käytännöt verkko-opas](#). 2018.

Työterveyshuollon koulutuksen keskeistä lainsäädäntöä

[Työterveyshuoltolaki 1383/2001](#).

[Työterveyshuoltolaki – opas työterveyshuoltolain soveltajille](#). 2004. STM.

[Valtioneuvoston asetus hyvän työterveyshuoltokäytännön periaatteista, työterveyshuollon sisällöstä sekä ammattihenkilöiden ja asiantuntijoiden koulutuksesta 708/2013](#).

[Työturvallisuuslaki 738/2002](#).

[Työturvallisuuslain soveltamisopas](#).

[Laki työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistoiminnasta 44/2006](#).

[Valtioneuvoston asetus terveystarkastuksista erityistä sairastumisen vaaraa aiheuttavissa töissä 1485/2001](#).

[Työtapaturma ja ammattitautilaki 459/2015](#).

[Valtioneuvoston asetus ammattitautiluettelosta 769/2015](#).

[Valtioneuvoston asetus työtapaturma- ja ammattitautilaissa tarkoitettua haittaluokituksesta 768/2015](#).

[Laki Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista 566/2005](#).

[Työeläkelainsäädäntö \(1956-2007\), TyEL \(395/2006\), YEL, MYEL, MEL, VaEL, KuEL, KiEL](#).

[Laki yksityisyyden suojasta työelämässä \(759/2004\)](#).

[Valtioneuvoston asetus huumausainetestien tekemisestä työelämässä 218/2005](#).

[Huumausainetestaus työelämässä -ohje](#). 2024. STM.

[Sairausvakuutuslaki 1224/2004](#).

[Kansanterveyslaki 66/1972](#).

[Terveystieteidenhuoltolaki 1326/2010](#).